

Van uiterlijk naar aantoonbare gezondheid

Een beleidsmatige en juridische onderbouwing

Aanleiding

Kader en probleemstelling van de huidige beleidsinvulling rond gezondheid en welzijn.

Het verbeteren van *dierenwelzijn bij honden* is een breed gedeeld maatschappelijk en politiek doel. In de afgelopen jaren is daarbij terecht meer aandacht gekomen voor de gezondheid van kortsnuitige honden. Ademhalingsproblemen en andere gezondheidsklachten kunnen het welzijn van deze dieren ernstig aantasten¹. De wijze waarop dit doel momenteel in beleidsregels is vertaald, vraagt echter om heroverweging.

Beperkingen van uiterlijke criteria

De huidige beleidslijn maakt in belangrijke mate gebruik van uiterlijke kenmerken, zoals snuitlengte en schedelverhoudingen, als indicator voor gezondheid. Hoewel wetenschappelijk is aangetoond dat bepaalde uiterlijke kenmerken samenhangen met verhoogde gezondheidsrisico's, zijn deze kenmerken op individueel niveau onvoldoende voorspellend voor daadwerkelijke gezondheid². Verder blijkt uit

onderzoek dat honden met vergelijkbare uiterlijke kenmerken aanzienlijke verschillen kunnen vertonen in ademhalingsfunctie, inspanningstolerantie en klinisch welzijn³. Een beleidsmatige benadering die gezondheid hoofdzakelijk afleidt uit uiterlijk, loopt daarmee het risico aantoonbaar gezonde dieren uit te sluiten en feitelijke gezondheidsproblemen onvoldoende te detecteren⁴.

1 Wetenschappelijke onderbouwing: Packer et al., 2015; Liu et al., 2017.

2 Packer et al., 2015 – statistische correlatie, geen individuele diagnose.

3 Liu et al., 2017 – functionele parameters als betere voorspellers van gezondheidsstatus.

4 Beleidsmatige afleiding uit wetenschappelijke conclusies.

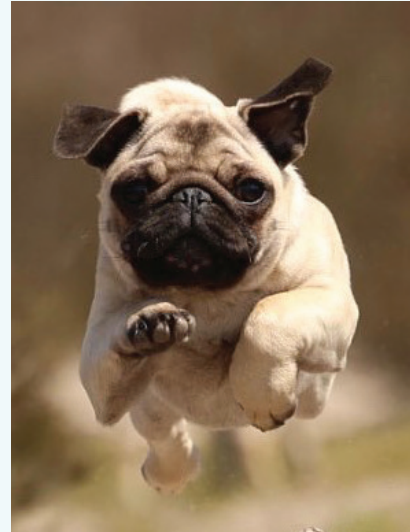
Alternatief

Functionele beoordeling van gezondheid, met juridische aansluiting binnen de Wet dieren.

Aantoonbare gezondheid: functionele beoordeling

Onder aantoonbare gezondheid wordt verstaan: het vaststellen van welzijn en gezondheid op basis van objectief waarneembare, functionele criteria, zoals ademhaling tijdens inspanning, herstelvermogen en signalen van chronisch ongemak⁵.

Deze benadering sluit aan bij het juridische welzijnsbegrip, waarin niet het uiterlijk maar het functioneren en ervaren welzijn van het dier centraal staat⁶.

Juridische aansluiting: Wet dieren

De voorgestelde benadering sluit aan bij de doelstelling en systematiek van de Wet dieren, zoals nader uitgewerkt in lagere regelgeving en beleidsregels.

De Wet dieren bepaalt onder meer dat:

- vermijdbaar lijden moet worden voorkomen;
- de gezondheid en het welzijn van dieren centraal staan;
- het houden en fokken van dieren niet mag leiden tot aantasting van welzijn⁷.

Binnen dit kader biedt de wet ruimte voor beleidsmatige keuzes die zich richten op feitelijke gezondheidsuitkomsten in plaats van uitsluitend uiterlijke kenmerken. Een verschuiving naar functionele gezondheidsbeoordeling is daarmee geen afwijking van het wettelijk kader, maar een invulling die juist in lijn is met doel en strekking van de wet⁸.

⁵ Wetenschappelijke basis: Liu et al., 2017.

⁶ Wet dieren, Stb. 2011, 345.

⁷ Wet dieren, art. 1.3 en 2.1.

⁸ Juridische interpretatie binnen kaderwet + lagere regelgeving.

Uitvoerbaarheid

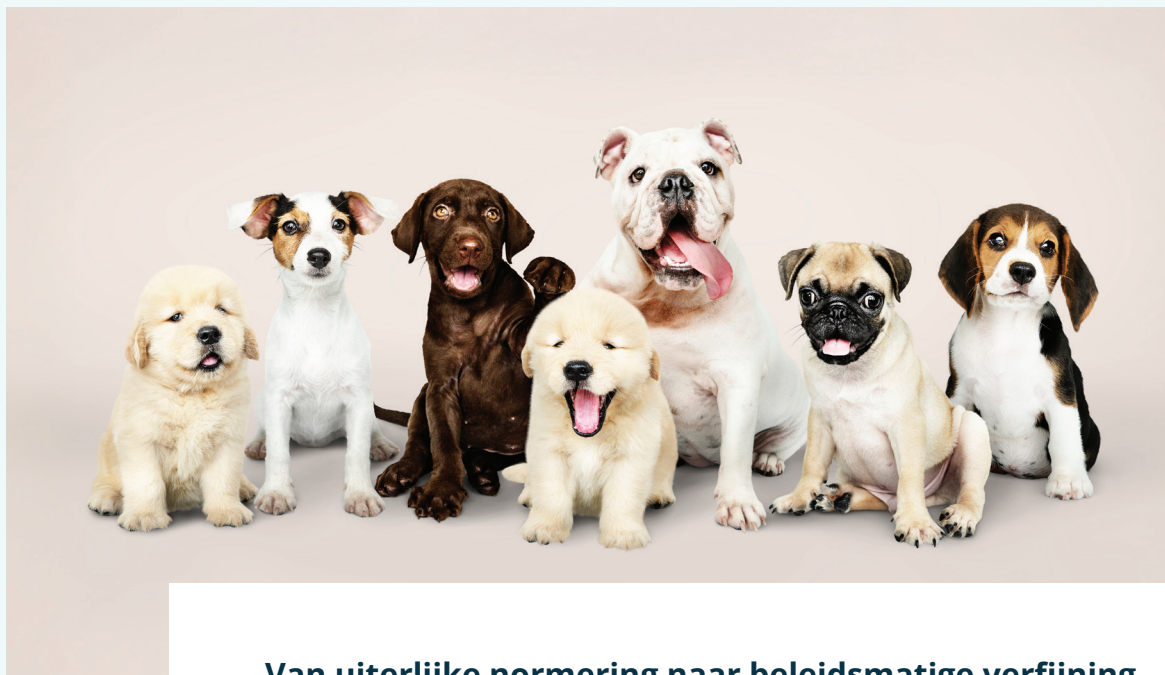
Beleidsmatige effectiviteit, handhaafbaarheid en verfijning van beleidsinstrumenten.

Beleidsmatige effectiviteit en handhaafbaarheid

Een functionele benadering draagt tevens bij aan betere handhaafbaarheid. Door gezondheid te koppelen aan objectieve, veterinaire criteria binnen een bestaande infrastructuur van identificatie en registratie:

- wordt toezicht individueel en toetsbaar;
- ontstaat onderscheid tussen controleerbare en niet-controleerbare praktijken;
- kan handhaving gericht worden ingezet waar risico's daadwerkelijk ontstaan (beleidsmatige analyse, aansluitend bij uitvoeringspraktijk).

Dit sluit aan bij de beleidsmatige eisen van proportionaliteit en uitvoerbaarheid zoals die ook binnen de Wet dieren en aanverwante regelgeving gelden.

Van uiterlijke normering naar beleidsmatige verfijning

De verschuiving van uiterlijke normering naar aantoonbare gezondheid betekent geen versoepeling van normen, maar een verfijning van beleidsinstrumenten. Zij maakt het mogelijk om:

- welzijn effectiever te beschermen;
- duurzame gezondheidsverbetering te stimuleren;
- maatschappelijk draagvlak te vergroten;
- beleid beter te laten aansluiten op zowel wetenschap als wetgeving.

Conclusie

Samenvattende duiding en onderbouwing van een toekomstbestendige beleidsrichting.

Wie dierenwelzijn structureel wil verbeteren, moet gezondheid beoordelen op functioneren en niet uitsluitend op vorm⁹. De voorgestelde benadering sluit aan bij de doelstelling en systematiek van de Wet dieren, zoals nader uitgewerkt in lagere regelgeving en beleidsregels, en biedt daarmee een juridisch houdbare, wetenschappelijk onderbouwde en beleidsmatig effectieve route naar toekomstbestendig fokbeleid.

Bronnen

- Packer, R.M.A. et al. (2015) – Impact of facial conformation on canine health, PLOS ONE 10(9): e0137496
- Liu, N.C. et al. (2017) – Conformational risk factors of brachycephalic obstructive airway syndrome, PLOS ONE 12(7): e0181928
- Wet dieren (Stb. 2011, 345), incl. art. 1.3 en 2.1
- Onderliggende AMvB's en beleidsregels (o.a. Besluit houders van dieren)

Contact

Stichting Welzijn voor de Hond
info@welzijnvoordehond.nl
Waterstraat 20
5211 JD 's-Hertogenbosch
Nederland

